

□ *Dmitri Chirciu*

ANKARA ÜNİVERSİTESİ, Lisans Öğrencisi

GAGAUZ YERİ'NDEN GÖÇLER VE GÖÇLERİN NEDENLERİ

(Bir Gagauz Gencinin Bakış Açısından)

EMIGRATIONS AND ITS REASONS FROM 'GAGAUZ YERİ' (GAGAUZIA)

(From Perspective of A Young Gagauz)

Giriş

Türklerin konar göçer kültüre sahip bir millet olduğunu araştırmacılar ve tarih kitaplar aracılığıyla öğreniyoruz. Türk denildiğinde aklımıza ilk olarak at üstünde savaşan kahramanlar gelir. Bugün atların yerini otomobiller, trenler, uçaklar aldı. Teknolojik araçlar değişti ve gelişti, sosyal yapı farklılaştı, imparatorluklar yok oldu. İmparatorlukların yerine küçük ve

genellikle tek uluslu devletler kuruldu. Türklerin, daha doğrusu Türk kökenli milletlerin kültürlerinden göçebe kültürün izleri bütünüyle silinmedi. Göç, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Bu göçlerin temelindeki faktör, tarım ve hayvancılık açısından elverişli alanları elde etme isteğiydi. Özellikle doğal kaynakların artan nüfusu beslemeye yeterli olmadığı coğrafyalardan tarım ve hayvancılık potansiyeli yüksek coğrafyalara göçler yapılıyordu. Ancak günümüzde göçün temelindeki faktör ekonomik krizlerin yarattığı geçim sıkıntıları, hükümetlerin uyguladığı yanlış politikalar sonucunda toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik dengesini ve yapısının bozulmasıdır.

Gagauz Yeri Sınırları

Bu yazıda ele alacağımız konu Gagauz Türkleridir. Öncelikle Gagauz Türklerinin kim olduğundan, nerede yaşadığından ve nüfusunun ne kadar olduğundan bahsetmek doğru olacaktır. 23 Aralık 1994 tarihinde, Moldova Cumhuriyeti'ne bağlı Gagauz Yeri Özerk Bölgesi resmi olarak kuruldu. Gagauz

Yeri'nin yüz ölçümü 1.832 km²'dir. Başkent Komrat'ın dışında iki büyük şehir daha vardır. Bunlar Vulkaneşti ve Çadır-Lunga'dır. Gagauz Yeri'nde ayrıca 27 tane köy bulunmaktadır. Ülkede 150 bin insan yaşamaktadır. Kendilerine ait bayrağı, milli marşı ve sınırlı yetkiler çerçevesinde yasama-yürütme-yargı erklerinin toplandığı bir meclisi vardır. Komrat Devlet Üniversitesi, Gagauz ve Türkiye Türkü öğrencilerine eğitim ve öğretim olanağı sunmaktadır. Basın ve yayın organı olan Gagauz Radyo Televizyonu ülke çapında hizmet vermektedir. Moldova Cumhuriyeti'nde 160 bin civarında Gagauz Türkü yaşamaktadır. Ülkenin dışında; Ukrayna'da, Türkiye'de, Bulgaristan'da, Romanya'da, Kazakistan'da, Yunanistan'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde, Brezilya'da, Almanya'da, Rusya'da, Makedonya'da, Kanada'da ve İngiltere'de yaşayan Gagauzlar bulunmaktadır. Bunların sayısı da 300 bin civarındadır.

Günümüzde gelişmiş ülkelerin bile kriz süreçlerinden geçtikleri ortadadır. Gagauz Yeri de bu sorunlarla baş başa kalmaktadır. Bazı sorunları kendi içinde çözebilmektedir. Son zamanlarda Gagauz Yeri'nin önemli sorunlardan biri göç sorunudur.

Göçlerin nedenleri çok çeşitlidir. Volkanik olaylar, deprem, iklim değişiklikleri, seller ve taşkınlar gibi doğal nedenler göçlere sebep olurken savaşlar, iç karışıklıklar, dini nedenler de toplumsal göçlere neden olabiliyor. Gagauz Yeri'nde yaşanan bu göçleri, iç ve dış göçler olarak ikiye ayırmak mümkündür.

1. İç Göçler

Kongaz Köğü'nde bir sokak

İç göçler, genelde insanların kırsal alandan kente geçmesi şeklinde gerçekleşir. Gagauz Yeri'nde de durum bu şekildedir. Gagauz Türkleri köylerden şehirlere, özellikle Moldova Devleti'nin başkenti Kişinev'e göç etmektedir. Yedi yüz bin civarındaki Kişinev'in nüfusunun % 1'inden azını oluşturan yaklaşık on bin civarında Gagauz Türkü bugün başkentte hayatlarını devam ettirmektedir. Kırsal kesimde

iş imkanlarının sınırlı olması, ekonomik istikrarsızlık ve sosyal problemler; eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersizliği gibi nedenler iç göçlerin nedenlerini oluşturmaktadır. Büyük şirketlerin birçoğunun başkentte bulunması da iş arayan insanların başkente göç etmelerine neden olmaktadır.

2. Dış Göçler

Gagauz Yeri'nde ağırlıklı olarak 'dış göç' olgusu yaşanmaktadır. Dış göçler, insanlar yaşadıkları ülkeyi terk edip başka bir ülkeye gitmeleridir. Özellikle göçlerde genç nüfusun oranının yüksekliği dikkat çekicidir. Bunun nedenleri aşağıda ayrıntılı olarak ifade edilmiştir.

2.1. Beyin Göçü

Gagauz Yeri'nde son zamanlarda beyin göçü yaşanmaya başladı. Geçmişte beyin göçünün yönü daha çok Gagauz Yeri'nden Romanya Krallığı'na ve Sovyetler Birliği'ne doğru idi. Üniversite eğitimi görmek

için memleketinden ayrılan ve geri dönmeyen Gagauz gençlerinin birçoğu alanında başarılı birer bilim insanı olmuştur. Bunlara birkaç örnek verecek olursak:

Vladimir Topçu (1918-2001), dünyaca tanınmış bir tıp doktordur. 1953'te Moldova'nın Sağlık Bakanlığı tarafından Vietnam'a gönderilmiştir. Orada immünoloji alanında birçok deney ve araştırma yapmıştır. Bu çalışmaların sonucunda 1969'da tıp alanında profesör doktor unvanını almıştır. Mikrobiyoloji alana dair birçok kitap yazmıştır.

İvan Papazoglu (1904-1986), Gagauz Yeri başkenti Komrat şehrinde doğan ünlü bir ressamdır. Öğrenimini Romanya'da Bükreş Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde tamamlamıştır. Hayatını Romanya'da devam ettirmektedir. Dünyanın birçok şehirlerinde ünlü resimleri galerilerde sergilenmektedir.

Mihail Guboglo (1911-1989), Orta Çağ Romen-Türk ilişkileri tarihi uzmanıdır. Bilimsel çalışmaları: 'Türk belgelerinin Kataloğu', 'Gagauz-Türk Dili, Gagauz Literatürü ve Gagauz Tarihi', 'Gagauz Halk Edebiyatı' v.s. Romanya Bükreş Üniversitesi'nde profesör doktor unvanını almıştır. 1955'ten 1970'e kadar Romanya Arşiv Merkezinde Müdür olarak çalışmıştır. Akademik çalışmaları sadece Romanya ve Moldova'da değil Türkiye'de de büyük önem taşımaktadır.

Aleksandru Birladyanu (1911-1997), yüksek eğitimini Romanya'da görmüştür. Doktorasını iktisat alanında tamamlamıştır. Hayatı boyunca Romanya'da yaşamış ve yüksek mevkilerde çalışmıştır. Ayrıca o zamanki Romanya Komünist Partisi'nde, Çavuşesku döneminde, etkin bir isim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde ise bu ülkelerden başka, Avrupa, Amerika, Türkiye ve hatta Brezilya'ya göç eden çok sayıda Gagauz bulunmaktadır.

2.2. Siyasi Sorunlar

Son zamanlarda Moldova'nın çoğunluğunu oluşturan Moldovanlar arasında yaygınlaşan milliyetçilik hareketleri ve bunun sonucu olarak Romanya'yla birleşme düşüncesi Gagauz Türklerini korkutmaktadır. Moldovanlar, Romenlerle kardeş olduklarını, Moldovca diye bir dil bulunmadığını, Romencenin onların gerçek dili olduğunu söylemektedir. Gagauz Türkleri olarak, biz de onların Romenlerle kardeş olduklarını kabul ediyoruz; ancak Romanya ile birleşmeye gerek olmadığı düşüncesindeyiz. Birleşince ülkemizin sorunlarının çözüleceğini düşünenlerin yanıltığı kanısındaım. Bunun gerçekleşemeyeceğinin anlaşılması için Romanya Krallığı döneminde Romenlerin Moldovanlara ve Gagauzlara uyguladıkları baskıları hatırlamak yeterlidir. Gagauzlar bugün bir yandan kendi bölgelerinin özerkliğini korumak için mücadele verirken bir yandan da bütün Moldova ülkesinin özgürlüğünü savunmaktadır. İlginç görünse de, gerçek durum budur.

2.3. Eğitim Alanındaki Sorunlar

Eğitim hizmetlerinin yetersizliği ve kaliteli olmaması da dış göçlere temel hazırlar. Burada bir parantez açıp kişisel bir örnek vermek istiyorum. Öğrenim görmek için Türkiye'yi seçmemin sebeplerinden biri kendi ülkedeki üniversitelerde kaliteli eğitim verilmemesidir. Üniversitelerde yeterli altyapı ve kaynağın bulunmaması ya da Sovyetler Birliği'nden kalma kitapların, hatta son zamanlar sadece internetin kaynak olarak kullanılması nedeniyle öğrencilere yeterli ve nitelikli öğrenim imkanı sağlanamamaktadır. Bunun yanında, rüşvet ve iltimas bütün eğitim sistemini felç etmiş durumdadır. Eğer sınavlarda maddi menfaat karşılığında iyi not veriliyorsa, bu durumda kaliteli bir eğitimden bahsetmek mümkün değildir. Ne yazık ki bu bir gerçektir ve rüşvet, iltimas ve yolsuzluk sadece Moldova ülkesinde değil, eski Sovyetler Birliği'nden ayrılan bütün ülkelerde yaşanmaktadır.

Gençlerimiz Gagauz Yeri'nde temel eğitimlerini aldıktan sonra yüksek eğitim için başka ülkeleri tercih etmektedir. Daha iyi bir eğitim almak isteyen gençler genellikle Türkiye'ye, Rusya'ya, Romanya'ya,

Bulgaristan'a ve Ukrayna'ya gidiyorlar. Ancak eğitim gördükten sonra geri dönüyorlar mı sorunun cevabı ne yazık ki 'Hayır'dır. Öğrenimlerini tamamladıktan sonra Gagauz Yeri'ne geri dönen eğitimli, kalifiye insan çok azdır. Günümüzde gençlerimiz, geleceklerini Gagauz Yeri, Moldova Cumhuriyeti dışında aramaktadır. Gagauz gençlerin çoğu öğrenim gördükleri ülkelerin vatandaşlığına geçmeye çalışmakta ve doğal olarak bu sürecin tamamlanması durumunda vatandaşı oldukları ülkelere hizmet etmeye başlamaktadırlar. Geri dönüp kendi ülkelerinin sosyal ve ekonomik sorunlarını çözmede ve ekonomisini geliştirmede rol oynayabilecekken iyi bir öğrenim gördükten sonra çalışma ve kendini geliştirme imkânı sağlayamayan ülkelere dönmek birçoğuna anlamsız geliyor. Maalesef, hemen hemen hiçbirini konuyu ülke yararı açısından değerlendirmemektedir. Şurası da unutulmamalıdır ki memleketin gençlere neler sağlayabileceğini düşünmek yerine, gençlerin memleketleri için neler yapabileceğini kendilerine sormaları daha doğru olacaktır.

Yine kişisel bir örnek vermek istiyorum: Ankara Üniversitesi Halkla İlişkiler Bölümü'nden bu sene mezun olacağım. Ülkemde hiçbir üniversitede halkla ilişkiler bölümü bulunmamaktadır. Bundan daha acısı ise üniversitelerde iletişim fakültesinin dahi bulunmamasıdır.

Genelde bir öğrencinin geçireceği dört öğrenim kademesi vardır: ilkokul, ortaokul, yüksekokul, yüksekokul kavramı lise ve kolejleri kapsar. Gagauz Yeri'nde meslek liseleri yoktur. Bu kavramla Türkiye'ye geldiğimde karşılaştım, üniversite. Gagauz gençleri üniversitelerde genellikle iktisat, bankacılık, pazarlama, işletme, yöneticilik ve hukuk okumayı tercih ederler. Bu durum şöyle bir sorun ortaya çıkarıyor: Moldova'da 5'i ülke ölçeklerine göre büyük 17 banka vardır. Doğal olarak bankacılık okuyan yüzlerce öğrencinin bu sektörde iş bulması mümkün değildir.

Moldova'da sanayi görece gelişmiş olsa da ülke ekonomisi tarıma dayalıdır. Gagauzya'nın genel toprak fonununun 150.100 hektarı tarım arazisidir. Halkın büyük bir kısmının tarımla geçimini sağladığı ülkede çoğunlukla mısır, buğday, ekin, soya yetiştiriliyor. Tarımın yanında üzüm yetiştiriciliğine bağlı olarak şarap üretimi de gelişmiş durumdadır. Ancak ekonomisi tarıma dayalı ülkede, teknolojik yetersizlikten dolayı modern tarım yöntemleri uygulanamıyor.

Gagauz Yeri'nde gençlerin ihtiyaçlarını karşılamaya, onlara eğitim olanakları sağlamaya ve eğitimi daha iyi standartlara yükseltmeye yönelik bir çalışma yapılmamaktadır. Bu durum gençlerin başka ülkelerde eğitim görmeyi istemelerinin başka bir nedenidir.

2.4. Sağlık Sektöründeki Sorunlar

Sağlık sektöründe yeni teknolojik sistemler az da olsa uygulanmaktadır. Ancak bu sistemler de sağlık alanındaki ciddi problemleri çözememektedir. İnsanların hastanelerde kaliteli tedavi görme imkanı azdır. 'Polis' adı verilen sağlık sigortası için 140 dolar ödenmelidir. Bu sigorta şu hizmetleri içermektedir:

- Ücretsiz muayene,
- 21 gün hastanede tedavi ve ücretsiz yatak tahsisi,
- Tahlilleri ücret ödmeden yaptırma,
- Ambulansın ücretsiz hasta evine gelmesi,
- Bazı ilaçların eczanelerde ücretsiz verilmesi.

Kongaz Köğü'nde ambulans

Vatandaş, sağlık sigortasını satın almasına rağmen sigorta tedavi masraflarını gerektirdiği gibi karşılamamaktadır. Hastane masraflarını karşılayacak maddi imkanı olanlara iyi bir sağlık hizmeti sunulurken maddi durumu yetersiz olanlara aynı düzeyde sağlık hizmeti sunulmamaktadır. Rüşvet sağlık kurumlarında da kendini göstermektedir. Ülkemizde doktor maaşı 300 dolardan başlar. Hastane masraflarının yüksek olduğu bir ülkede doktor maaşlarının az olması rüşvet ortamını oluşturmaktadır. Bu durum insanlarda doktorlara karşı güvensizliğe neden olmaktadır.

2.5. Maddi Sorunlar

Kongaz Köyü'nden bir nine

Ülkede en önemli sorun maddi olanaksızlıktır. Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra ülke uzun bir kriz süreci geçirdi. Var olan büyük firmalar kapatıldı. Verimsiz ekonomik modelde bir otomobilin motoru Kazakistan'da, aküsü Rusya'da, tekerlekleri ise Moldova'da imal ediliyordu. Kolhozlar dağıldı, para biriminin değişmesiyle de birçok insanın bankada bulunan parası geçersiz hale geldi. Enflasyonun ve işsizlik oranının artmasıyla anne ve babalar çocuklarını aile büyüklerine bırakarak iş bulmak ve ailenin geçinmesini sağlamak için başka bir ülkeye gitmek zorunda kaldı. Rusya'ya giden Gagauz erkekleri genellikle inşaat sektöründe çalışırken Türkiye'ye gelen Gagauz kadınları ise genelde ev temizliği, çocuk, hasta ve yaşlı bakıcılığı gibi alanlarda çalışmaktadır. Rusya, Türkiye ve Gagauz Yeri yakınındaki diğer ülkeler dışında çalışmak için ABD'ye giden Gagauzlar da vardır. Gagauzların büyük çoğunluğu Hıristiyanlığın Ortodoks mezhebine mensup olmasına rağmen 90'lardan sonra ABD vatandaşı olmayanlar için Amerika'da süresiz oturma ve çalışma imkanı sunan Yeşil Kart'ı kolay bir şekilde alabilmek amacıyla Protestanlığın bir kolu olan 'Baptist' mezhebini kabul eden Gagauzlar da vardır.

İşçi göçleri ilk başlarda mevsimlik işçi göçleri şeklindeyken bugün insanlar aileleriyle birlikte çalıştıkları ülkeye göç etmeye ve yaşamaya başladı. Komşu ülkelerin uyguladığı dış politikalar, Gagauzların işçi olarak gittiği bu ülkelere oturma izni almalarına kolaylık sağlamaktadır. Yunanistan ekonomik kriz yaşanmadan önce Gagauzlara iş imkanı sağlayacağını söylüyordu. Bulgaristan vatandaşlığını kabul eden Gagauzlar aynı zamanda Bulgar olduğunu da kabul ederse kolaylıkla vatandaşlık alabilmektedir. Rusya Federasyonu, demografi ile ilgili sorunları çözmek amacıyla çeşitli projeler uygulamaya başladı. Bütün aileyi kabul edip onlara sadece çalışma izni değil, yerleşme hakkı ve vatandaşlık da vermektedir. Göçlere bağlı olarak Gagauz Yeri'nin nüfusu azalmaktadır. Avrupa'nın en büyük köylerinden bahsetmek gerekirse, Gagauz Yeri'nde bulunan Kongaz köyünün on sene önceki nüfusu yaklaşık 14 bin iken, bugün 12 bin olup olmadığı tartışılmaktadır. Kalanların yaklaşık 2 000'i ise yurt dışında iş bulma peşindedir.

Bir öğretmen maaşı yaklaşık 200 dolar, bir çiftçinin geliri yaklaşık 150 dolardır. Bir tıp doktorun maaşı yukarıda belirtildiği gibi 250-300 dolar arasında değişmektedir. Ürünlerin fiyatından örnek vermek gerekirse: pirinç 1-2 dolar; şeker 1 dolar; tuz 0,4 dolar; ekmekek 0,35 dolar; doğal gaz 0,5 dolardır. Bu verilere göre çalışan bir kişinin maaşı yalnızca kendine yetmektedir. Bu durumda bir ailenin ayda 200 ya da 300 dolarla geçimini sağlaması mümkün değildir.

Beş sene önce Türkiye'ye geldiğim günden bu yana sadece Ankara'da değil Türkiye'nin genelindeki ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki değişim ve gelişmeleri izlemekteyim. Fakat Gagauz Yeri'ne gittiğimde yolların günden güne bozulduğunu beş sene önce boş olan bir yer alanın hala boş durumda

olduğunu görüyorum. Bir alanın boş olması oraya bir fabrikanın inşa edilmemesi demek, fabrikanın inşa edilmemesi ise yeni iş imkanlarının sağlanmaması demektir. Bunun sonucunda ise aileler geçimini sağlayamamaktadır. Bunları görmek ülkem için daha çok üzülme neden oluyor.

Burada Mustafa Kemal Atatürk'ün sözlerini hatırlatma ihtiyacı duyuyorum, 'Ey yükselen yeni nesil, gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yükseltecek ve sürdüreceksiniz.' Bir devletin ya da bir milletin ümidi gençlerdir. Gelecek biz gençlere bağlıdır.

Son Siyasal Gelişmeler ve Gagauz Yeri'nde Gerçekleşen Referandum

Referandum gününde asılan bayrak

Moldova Hükümeti'nin Romanya ile birleşme konusunu görüşmesinden dolayı 2 Şubat 2014 günü Gagauz Yeri Özerk Bölgesi'nde Referandum yapılması kararı alındı. Avrupa Birliği'ne üye olmak isteyen Moldova Hükümeti'nin Avrupa Entegrasyon Politikası'nı uygulamaya başlaması referandum yapılmasının bir başka sebebidir. Gagauzlar ne Moldova'nın Avrupa Birliği'ne katılmak istemesini ne de Romanya'yla birleşme konusunu destekliyor.

Bütün bunların sebebini anlayabilmek için tarihe bakmamız gerekmektedir. 1918 yılında, 1. Dünya Savaşı'nda Rus İmparatorluğu yıkıldıktan sonra Romanya Moldova'yı (o zamanlar Besarabya) işgal etti. Moldovalılar o yıllar hakkında neler düşünüyor bilemiyorum, fakat Gagauzlar Moldova Devleti'nin Romanya egemenliği altında olduğu dönemlerde yapılan zulümleri ve karşılaşılan zorlukları çok iyi hatırlıyor. Bu yüzden Gagauzlar Moldova'nın Romanya ile birleşmesine karşı çıkıyor ve her zaman da karşı çıkacaktır. Avrupa Birliği de bu durumu sıcak karşılamıyor. Gagauzlar gerçekleşen bütün tarihsel olumsuz koşullara ve süreçlere rağmen kendi kültür ve adetlerini korumuş bir halktır. Bu yüzden Avrupa kültürünü kendi kültürüne düşman olarak görür. Aynı zamanda sadece Yunanistan'ın veya Portekiz ile İspanya'nın durumunu değil, komşuları Bulgaristan ve Romanya'nın da Avrupa Birliği'ne üye olduktan sonra ülke ekonomisinde meydana gelen zayıflamayı da takip etmektedir. Referandumun üçüncü sorusu buydu: 'Moldova Cumhuriyeti'nin gelişmesi için Avrupa Birliği'ne katılmayı hedefleyen dış politikasını onaylıyor musunuz?' 'Evet ya da Hayır'. Gagauz halkının % 97,23'ü 'Hayır' dedi.

Referandumun ikinci sorusu ise "Moldova Cumhuriyeti'nin gelişmesi için Rusya, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında kurulan Gümrük Birliği'ne katılmaya yönelik devletin dış politikasını onaylıyor musunuz?" şeklindeydi. Oylamaya katılan halkın % 98'i 'Evet' dedi.

En son referandumun birinci sorusu 'Moldova Cumhuriyeti'nin bağımsızlık statüsünün değiştiği takdirde Gagauz halkının kendi başına dış politikasına karar verme hakkını onaylıyor musunuz?' şeklindeydi. Onaylıyorsanız aşağıdaki kanun maddelerini de onaylıyor oluyorsunuz. Maddelerin altında da bütün bu durumla ilgili şartlardan bahsediliyor. Bu soruya Gagauz halkın % 98,9 'Evet' dedi. Aslında Gagauzlar için en önemli soru buydu. Bu soru Gagauz Türklerinin ve Gagauz Yeri'nin kaderini ve geleceğini belirlemiş olabilir. Ayrıca Gagauz Yeri'nde yaşayan halkın % 70,04'ü referanduma katılım gösterdi. Tarihte ilk kez bu kadar yüksek bir katılım oranı görüldü.

Kişinev bu referandumu yasal olmayan bir eylem olarak kabul etti. Aslında Gagauz Türkleri sadece kendi durumlarını değil Moldova Cumhuriyeti'nin bütünlüğünü ve bağımsızlığını da savunmuş oldu. 26 Şubat 2014 günü Moldova Anayasa Mahkemesi referandumun birinci maddesini, yani Moldova Cumhuriyeti'nin bağımsızlık statüsünün değiştiği takdirde Gagauz halkının kendi başına dış politikasında karar verme hakkını kabul edip onayladı. Bu Gagauz Türkleri için çok güzel bir haber niteliğindedir.

Düşüncelerim

Bir gün bu sorunlar üzerine tartıştığım bir arkadaşım "Sen kendi memleketini hiç sevmiyorsun, hep olumsuz şeylerden bahsediyorsun." demişti. Ben de "Seviyorum!" dedim. Anne kendi çocuklarını sadece okşayarak değil azarlayarak da sever. Yaşanan sorunları gizlemek doğru değil. Güzel şeylerden de bahsetmek mümkün. Bütün zorluklara ve zulümlere rağmen kendi Türk kimliğimizi, kültürümüzü, örf ve adetlerimizi, bayrağımızı ve dilimizi koruyabildik, bu bir mucize değil mi?

Sözlerimi de Gagauz Yeri'nin milli marşından alınmış küçük bir bölümle bitirmek istiyorum.

İnsana lââzım Vatan,
Halkına kalsın damar,
Kanında dedâ sesi
Uzaktan evâ çeksin.
Bucak'ta dannar açık –
Şanı olsun kardaşlık.
Todur Zanet.

Sanal Kaynaklar

<http://gagauzinfo.md/index.php?newsid=11168>

<http://argumenti.md/конституционный-суд-молдавии-подтве/>

Yayıma Hazırlayan: Edanur Sağlam